

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
Broj: 89 1 P 029030 16 Rev
Dana, 31.01.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Stake Gojković, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Ž.K., iz I.S., ..., koju zastupaju S.N. i A.K., advokati iz S., ..., protiv tuženih "MIS" d.o.o. I.S., V., koga zastupa P.N., advokat iz V., ... i G.L. d.o.o. I.S., ..., radi proglašenja izvršenja nedopuštenim, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 029030 15 Gž 2 (pravilno 89 1 P 029030 15 Gž 2) od 16.03.2016. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 31.01.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Sokocu broj 89 1 P 029030 15 P 2 od 26.06.2015. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se proglasi da je nedopušteno izvršenje na nepokretnosti upisanoj u list 1783 k.o. L., što u naravi predstavlja dvosoban stan koji se nalazi u I. N. S. u Ulici ..., izgrađen na k.č. 2262/3, k.o. L., upisan u list 3633, k.o. L., sve navedeno u izvršnom rješenju broj: 61 0 Ip 004883 12 Ip Okružnog privrednog suda Istočno Sarajevo, i da se naloži obustavljanje izvršnog postupka na navedenom stanu u izvršnom predmetu (stav 1. izreke); ukinuto je rješenje tog suda broj 89 1 P 029030 14 P od 19.09.2014 godine kojim je privremena mjera obezbjeđenja zamjenjena mjerom obezbjeđenja, pa je odbijen zahtjev tužiteljice za određivanje mjere obezbjeđenja odlaganja postupka izvršenja koji se vodi kod Okružnog privrednog suda Istočno Sarajevo u predmetu broj 61 0 Ip 004883 12 Ip (stav 2. izreke); obavezana je tužiteljica da tuženom MIS d.o.o. I.S. (dalje: prvotuženi) naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.598,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 029030 15 Gž 2 (ispravan broj 89 1 P 029030 Gž 2) od 16.03.2016. godine žalba tužiteljice je odbijena i prvostepena presuda je potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužiteljica pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, te predlaže da se osporena presuda preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženi nisu podnijeli odgovore na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužiteljice da se proglasi nedopuštenim izvršenje na nekretnini - dvosobnom stanu, bliže opisanom u izreci prvostepene presude, i da se naloži obustavljanje izvršnog postupka na navedenom stanu u izvršnom predmetu Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj 61 0 Ip 004883 12 Ip. Tužiteljica je uz tužbi podnijela i prijedlog za određivanje mjere obezbjeđenja odlaganje postupka izvršenja koji se vodi kod Okružnog privrednog suda Istočno Sarajevo.

Nakon provedenog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da su tužiteljica, kao kupac i tuženi G.L. d.o.o. I.S. (dalje: drugotuženi), kao prodavac, kod notara V.S., zaključili kupoprodajni ugovor broj: OPU-IP 539/09 dana 08.10.2009. godine; da je predmet ugovora bio dvosoban stan upisan u List uloženi ugovora broj 1783, k.o. L., koji se nalazi u Ulici ... pov. 63,72 m², treći sprat, stan broj 21, sa pripadajućom ostavom pov. 2,00 m²; da je tužiteljica ispunila obaveze po navedenom ugovoru, te da je dana 18.09.2012. godine podnijela zahtjev za upis prava vlasništva na navedenom stanu u Knjigu uloženi ugovora o otkupu stambene zgrade ili stana; da na istom stanu izvršen upis zabilježbe izvršenja na osnovu rješenja o izvršenju Okružnog privrednog suda Istočno Sarajevo broj 61 0 Ip 004883 12 Ip od 13.09.2012 godine u korist prvotuženog, kao tražioca izvršenja; da je tužiteljica izjavila prigovor kao treće lice u tom predmetu, pa je izvršni sud dana 02.10.2012. godine donio zaključak kojim ju je uputio na parnicu radi utvrđenja da na nekretninama na kojima je određeno izvršenje rješenjem o izvršenju od 06.09.2012. godine, ima takvo pravo koje spriječava izvršenje, odnosno da se izvršenje na tim nekretninama proglasi nedopuštenim; da je na osnovu zaključka tog suda izvršena zabilježba odgađanja rješenja o izvršenju; da je nakon toga tužiteljica podnijela tužbu radi priznanja prava vlasništva na spornom stanu sa prijedlogom za određivanje mjere obezbjeđenja odlaganja postupka izvršenja koji se vodi kod Okružnog privrednog suda Istočno Sarajevo; da je ovaj prvostepeni sud dana 05.08.2013. godine donio presudu broj 89 1 P 025959 12 P kojom se utvrđuje da je tužiteljica na osnovu zaključenog kupoprodajnog ugovora sa drugotužnim, kupila predmetni stan i postala isključivi vlasnik, što su tuženi dužni priznati i trpiti da se tužiteljica uknjiži na stanu, a odbio je njen prijedlog za određivanje mjere obezbjeđenja nalazeći da zahtjev za određivanje mjere obezbjeđenja izlazi iz okvira postavljenog tužbenog zahtjeva; navedena presuda je preinačena presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu od 30.01.2014. godine na način da je tužbeni zahtjev u odnosu na prvotuženog odbijen, a prvostepena presuda je ostala neizmjenjena u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev u odnosu na drugotuženog; da je izvršni sud nakon toga, dana 18.02.2014. godine donio zaključak broj 61 0 Ip 004883 12 Ip kojim je nastavljeno izvršenje određeno rješenjem o izvršenju od 06.09.2012. godine, te zaključak od 18.02.2014. godine kojim je određeno prvo ročište za prodaju nekretnina izvršenika za dan 01.04.2014. godine, iz razloga jer je završen parnični postupak koji je vođen po tužbi trećeg lica koje je zaključkom izvršnog suda upućeno na parnicu; da je tužiteljica ponovo izjavila prigovor sa naznakom "hitno ročište 01.04.2014. godine" ističući da je određeno ročište za prodaju nekretnina - njenog stana, te da je presudom tog suda utvrđeno da je ona vlasnik navedene nekretnine, kao i da je podnijela tužbu radi proglašenja da je izvršenje na njenim nekretninama nedopušteno (predmetna tužba); da je izvršni sud dopisom od 04.04.2014. godine obavjestio tužiteljicu (kao treće lice) da je već povodom identičnog prigovora bila upućena na parnicu (zaključak suda od 02.10.2012. godine); da je predmetna tužba sudu podnesena dana 24.02.2014. godine.

Prvostepeni sud nalazi da je tužiteljica kao treće lice mogla podnijeti tužbu i bez prethodnog upućivanja izvršnog suda na pokretanje parnice i da je zato neosnovan prigovor prvotuženog da je tužbu trebalo odbaciti kao nedopuštenu. Utvrđuje da prema provedenim dokazima tužiteljica u pogledu predmeta izvršenja nema pravo koje spriječava izvršenje, budući da na spornom stanu nije stekla pravo svojine jer joj nedostaje način sticanja - upis prava svojine

u zemljišnu knjigu, što je pored postojanja pravnog osnova (u ovom slučaju pismenog ugovora) neophodan uslov za sticanje prava svojine na nekretninama, i da radi toga nisu od uticaja na ovaj zaključak ni njeni navodi da je u posjedu stana i da je to njen dom. Pozivajući se na odredbe članova 51. stav 1., 52. stav 1. i 2., 53., i 72. Zakon o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/03 do 98/14, dalje: ZIP), odredbe člana 53. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 124/08 do 95/11, dalje: ZSP), te članova 123. i 126. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/03 do 61/13, dalje: ZPP) odbio je tužbeni zahtjev. Prvostepeni sud je odbio i prijedlog tužiteljice za određivanje mjere obezbjeđenja uz obrazloženje da je ona svoje pravo za odlaganje postupka izvršenja dato zaključkom izvršnog suda od 02.10.2012. godine iskoristila postavljajući taj prijedlog u ranijoj parnici koji je pravosnažno odbijen sudskom odlukom.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda pa je žalbu tužiteljice odbio potvrdivši prvostepenu presudu.

Presuda drugostepenog suda je pravilna i na zakonu zasnovana.

Iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda, koje i ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku shodno odredbi člana 240. stav 2. ZPP, proizlazi da je tužiteljica zaključila sa drugotuženim ugovor o kupoprodaji dvosobnog stana u Istočnom Novom Sarajevu, da je izmirila svoje obaveze iz tog ugovora, te da se prodavac (drugotuženi) saglasio da se stan uknjiži na tužiteljicu kao kupca. Međutim, dalje iz provedenih dokaza (tužiteljica je to navela u tužbi, te svom iskazu datom na glavnoj raspravi, a i materijalni dokazi u spisu to potvrđuju) proizlazi da je tužiteljica podnijela zahtjev za uknjižbu prava svojine na predmetnom stanu (18.09.2012. godine) nakon što je već bio pokrenut izvršni postupak u korist tražioca izvršenja (prvotuženog) na istom stanu uknjiženom kao svojina drugotuženog.

Imajući u vidu naprijed navedene činjenice utvrđene pred prvostepenim sudom, te odredbe člana 53. ZSP koje propisuju sticanje prava svojine na nepokretnostima pravnim poslom, prema kojim se isto stiče uknjižbom u zemljišnu knjigu (stav 1.) i prema kojima sprovedena uknjižba djeluje od trenutka kada je sudu podnesen zahtjev za uknjižbu (stav 4.), proizlazi da tužiteljica nije stekla pravo svojine na predmetnoj nekretnini temeljem navedenog pravnog posla – kupoprodajnog ugovora, kako su to pravilno i utvrdili nižestepeni sudovi.

Dalje, članom 72. stav 1. ZIP propisano je da čim donese rješenje o izvršenju, sud će po službenoj dužnosti odrediti da se u zemljišnoj knjizi upiše zabilježba izvršenja. Prema stavu 2. ovog člana tom zabilježbom tražilac izvršenja stiče pravo da svoje potraživanje namiri iz nepokretnosti (pravo na namirenje), a lice koje nakon upisane zabilježbe izvršenja stekne određena prava nad tom nepokretnošću dužno je trpjeti prvenstveno ostvarenje prava na namirenje tražioca izvršenja stečenog tom zabilješkom. Stavom 3. istog člana propisano je da promjena vlasnika nepokretnosti tokom izvršnog postupka ne spriječava da se taj postupak nastavi protiv novog vlasnika kao izvršenika do visine vrijednosti nepokretnosti. Sve radnje preduzete prije toga ostaju na snazi i novi vlasnik ne može u postupku preduzimati one radnje koje ne bi mogao preduzeti prijašnji vlasnik da do promjene svojine nije došlo.

Imajući u vidu činjenice utvrđene tokom prvostepenog postupka, posebno da tužiteljica nije imala stečeno pravo svojine na spornom stanu koji je predmet izvršnog postupka, te navedene odredbe ZIP koje štite tražioca izvršenja, i prema kojima ni eventualna promjena vlasništva (nakon zabilježbe izvršenja) na nepokretnosti nije od značaja, jer se izvršni postupak u tom slučaju dalje vodi protiv novog vlasnika, pravilno su nižestepeni sudovi, suprotno navodima tužiteljice u reviziji, primjenili materijalno pravo i odbili tužbeni zahtjev tužiteljice

kojim je tražila da se proglasi da je nedopušteno izvršenje na predmetnom stanu i da se naloži obustavljanje izvršnog postupka.

Nije sporno da je pravosnažnom presudom donesenom po tužbi tužiteljice u drugoj parnici (tu je tužbu tužiteljica podnijela mada je od strane izvršnog suda upućena, a po izjavljenom prigovoru, da kao treće lice podnese tužbu kojom bi tražila da se proglasi kao nedopušteno izvršenje na tom stanu) utvrđeno da je ona na osnovu kupoprodajnog ugovora zaključenog 2009. godine sa drugotuženim kupila i postala vlasnik spornog dvosobnog stana i da je drugotuženi dužan trpiti da se tužiteljica bez njegovog daljnog znanja i privole uknjiži kao vlasnik. Međutim, za odluku po predmetnom tužbenom zahtjevu kojim se traži da se proglasi da je nedopušteno izvršenje na navedenom stanu odlučna je činjenica da tužiteljica u momentu pokretanja izvršnog postupka nije imala stečeno pravo svojine na spornom stanu, nego samo pravni osnov za upis toga prava, kako su to pravilno i utvrdili nižestepeni sudovi. Osim toga, i ta presuda je donesena takođe nakon pokretanja izvršnog postupka, pa kako prema navedenim odredbama ZIP ni eventualna promjena prava svojine na nekretnini tokom izvršnog postupka ne spriječava da se taj postupka nastavi protiv novog vlasnika, to ni pozivanje tužiteljice na navedenu pravosnažanu presudu nije od uticaja na neosnovanost ovog tužbenog zahtjeva.

Ni revizioni navodi tužiteljice da je polagala pravo na stan i posjed stana, da je to njen dom, koje je isticala i tokom postupka, kod ovakvog stanja stvari, nisu od značaja, a prvostepeni sud je u tom pravcu dao pravilne i jasne razloge.

Prvostepeni sud je pravilno cijenio provedene dokaze kako to i nalaže odredba člana 8. ZPP, te imao u vidu pravila o teretu dokazivanja, a razloge koje je dao taj sud za neosnovanost tužbenog zahtjeva prihvatio i drugostepeni sud nalazeći da žalbenim razlozima nije dovedena u pitanje pravilnost prvostepene presude, radi čega se ne mogu prihvatiti kao osnovani prigovori tužiteljice o povredama odredaba parničnog postupka jer da je prvostepeni sud “samo pobrojao koje je dokaze proveo” i da se “iz obrazloženja drugostepene presude ne može utvrditi koji su dokazi cijenjani i u kojoj vezi”.

Ni ostali revizioni navodi (navodne nepravilnosti u postupanju Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu u toku izvršnog postupka, da je pogrešan zaključak suda da tužiteljica nema osnova da traži odlaganje) nisu od uticaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Radi iznijetog, reviziju tužiteljice je valjalo odbiti primjenom člana 248., u vezi sa članom 241. ZPP.

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpavka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić